

vergadering **C286 – FIN19**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 3 juli 2012

INHOUD

Interpellatie van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het monitoringrapport met betrekking tot Pact 2020	
- 144 (2011-2012)	3
Motie	17
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de gevolgen van de federale maatregelen inzake personenbelasting op inkomensgerelateerde Vlaamse steunmaatregelen	
- 2099 (2011-2012)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Smaers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse fiscale codex	
- 2160 (2011-2012)	20
■	

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Interpellatie van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het monitoringrapport met betrekking tot Pact 2020 - 144 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister-president, Vlaanderen in Actie (ViA) is een van de paradepaardjes van deze Vlaamse Regering. Het is vakkundig neergesabeld door viceminister-president Lieten. *(Gelach)*

Naast Uplace, Oosterweel en de scheidingstaks is ViA een van de zaken die ze professioneel gekraakt heeft. Dat stelt me als oppositielid voor een dilemma. De ‘duty of the opposition is to oppose’. Maar tegen wie moet ik oppositie voeren? Tegen ViA en de minister-president? Of tegen ‘tegen ViA’ en viceminister-president Lieten? Dat is niet zo’n eenvoudige vraag, collega’s. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Het is een kwestie van perceptie. Ik heb alle Handelingen van de vorige vragen om uitleg en interpellatie nog eens nagelezen. Daar staat het eigenlijk wel goed in, maar zowel oppositie als meerderheid hebben de gewoonte om de dingen te verengen. In tegenspraak met de perceptie zijn wij net als een paar fracties in de meerderheid principieel niet gekant tegen ViA. Ik heb dat al verschillende keren gezegd, ik wil dat hier ook eens herhalen. De minister-president heeft ook al een aantal keren gezegd dat hij daar in het buitenland veel lof mee oogst, met die systematische oplijsting van doelstellingen. Ik kan me daar eigenlijk wel iets bij voorstellen. Het scepticisme dat al vanaf dag één in mijn fractie leeft, had veel meer te maken met het spanningsveld tussen enerzijds die ambities en anderzijds de daden van deze regering. Die staan soms haaks op de ambities.

Verder – en dat wil ik constructief meegeven – vraag ik me wel af waarom ViA niet echt aanslaat. Als ik aan een kind zou vragen wat het later wil worden, en dat kind antwoordt me: ik wil bij de eerste vijf van de klas zijn, dan weet ik daar niets mee. Ik weet niets over de inhoud, de visie en de ziel van dat kind. Dat is ook het geval met ViA. De grote ambitie is om bij de top vijf van de regio’s te horen, maar hoe ziet dat Vlaanderen er dan uit? En wat wordt er van mij als burger verwacht? Waarschijnlijk zijn er rechten en plichten in dat nieuwe Vlaanderen. Wat is mijn rol als gewone burger daarin? Hoe eenvoudig het logo van de Derde Industriële Revolutie (DIRV) ook geweest mag zijn – dat logo was een handdruk van een mensenhand en een bionische hand –, toch gaf dat weer welke uitdagingen er op ons afkwamen en wat er van mij als burger verwacht werd. Dat was namelijk mij in te schakelen in die DIRV.

Ons beeld als oppositiepartij is genuanceerd. Ik zie acties die haaks staan op de doelstellingen en ambities. Ik weet nog altijd niet wat de visie en de ziel is van ViA en hoe Vlaanderen er in 2020 zal uitzien. Op zich is het goed dat er een langetermijnplan is. We steunen de doelstellingen zoals het verhogen van de tewerkstellingsgraad, het stimuleren van het ondernemerschap, efficiënte overheid en dergelijke.

We hebben al een monitoring gehad in 2010 en 2011. In 2010 was dat de zogenaamde nulmeting, met dank aan de Studiedienst van de Vlaamse Regering, die dat voor zijn rekening nam. Uit die nulmeting bleek dat we inderdaad nog zeer ver staan op het vlak van logistiek, sport, werkzaamheid, innovatie, ondernemerschap, wachtlijsten en dergelijke. Er waren bij de eerste meting ook heel wat parameters waar een stagnatie of zelfs een achteruitgang werd genoteerd.

Voorzitter, u voelde zich toen genoodzaakt om uw ideeën en gevoelens in een blog te verwoorden. Die blog is altijd interessante lectuur. U stelde twee jaar geleden: “Geen enkel probleem wordt fundamenteel aangepakt of opgelost. Dit geldt zowel voor de Belgische als

de Vlaamse Regering.” Dat is toch wel een staaltje van deloyaal gedrag en sabotage van de Vlaamse Regering door een eminent lid van de meerderheid. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Ja, maar toch.

De resultaten van de nulmeting waren dus niet al te schitterend. U hebt dat toegegeven en gezegd: vanaf nu gaan we alleen nog vooruit. Dan kwam de eenmeting in januari 2011. Dan waren er inderdaad enkele positieve elementen op te tekenen zoals de daling van de energie-intensiteit, de toename van de export, maar opnieuw was er overwegend negatief nieuws. De ondertussen beruchte Barcelonanorm van 1 procent publieke middelen in innovatie tegen 2014 werd bijvoorbeeld niet gehaald. Op het vlak van werkgelegenheid wisten we toen ook al dat we de doelstellingen niet zouden halen. Op het vlak van mobiliteit en logistiek was er te weinig vooruitgang geboekt. Ook voor onderwijs was er onvoldoende vooruitgang om de doelstellingen die u zichzelf in Pact 2020 gesteld had, te halen. 40 procent van de indicatoren evolueerde toen gunstig, 60 procent stagneerde of ging in de verkeerde richting.

U hebt ons toen opgeroepen op een volwassen manier naar die cijfers te kijken. Er was immers sprake van de naweeën van de crisis, en het vergt natuurlijk ook wat tijd voor beleid een effect heeft op het terrein. Ik denk dat we dat toen wel hebben gedaan. Er zijn natuurlijk een aantal conjunctuurgerelateerde indicatoren, zoals de buitenlandse directe investeringen en de export, maar er zijn ook een aantal niet-conjunctuurgevoelige parameters, die eigenlijk niet eens meer geld, maar gewoon een verschuiving binnen het beleid vergen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan meer aandacht, nog veel meer dan nu, voor het privé-initiatief in de welzijnssector.

Nu zijn we aanbeland bij de monitoring van juni. Normaliter verschijnt die in januari. U hebt aangekondigd dat later te doen. Het lijkt me een goede zaak dat we dit vanaf nu tegen juni, juli bespreken, dat dit met enkele maanden is verschoven. Dan is er immers veel meer recent cijfermateriaal beschikbaar.

Naar aanleiding van de presentatie van de derde meting hebt u te kennen gegeven dat ViA volgens u werkt. Dat is een vrij vreemde conclusie die u trekt uit dit monitoringrapport, waarvan we allemaal een heel mooie ingebonden versie hebben gekregen. Er zitten een aantal positieve elementen in, maar ik zie een aantal cruciale indicatoren die niet goed evolueren. Zo is er de arbeidsproductiviteit. Die neemt nog wel toe, maar bevindt zich nog steeds onder het niveau van 2007-2008 en ten opzichte van vijftien benchmarkregio's gaan we, relatief gezien, verder achteruit. Er is de loonkost per eenheid product. Ik geef onmiddellijk toe dat u als Vlaams minister-president natuurlijk weinig bevoegdheden hebt om daaraan meteen iets te doen. De export blijft toenemen. Dat is een goede evolutie, maar tegelijk zien we dat exporteren naar de snel groeiende markten problematisch blijft en dat het aandeel van de hightechgoederen in de uitvoer stagneert, terwijl dat volgens de doelstelling zou moeten toenemen.

Qua innovatie is de deadline verschoven naar 2020, maar ook die halen we niet. Voor de werkzaamheidsgraad zien we zelfs een lichte daling ten aanzien van 2010, waardoor het rapport stelt dat het echt een hele uitdaging zal zijn om die doelstelling nog te halen. Met betrekking tot mobiliteit en logistiek spreken de filecijfers boekdelen. Er is een stijging. Op dat vlak is er heel weinig vooruitgang, ook wat de modal shift betreft. Ook het onderwijs scoort niet goed: als we kijken naar indicatoren zoals het aantal kortgeschoolden, zien we dat de doelstelling ter zake onmogelijk nog te realiseren valt. Ook de doelstelling qua levenslang leren is allang niet meer haalbaar.

Nu geef ik onmiddellijk toe dat we die cijfers heel voorzichtig moeten interpreteren. Zo betekent een evolutie in de goede richting nog altijd niet dat het goed is, en zelfs als iets de goede richting uitgaat, blijkt het eigenlijk achteruit te boeren ten aanzien van een aantal benchmarklanden. Een aantal indicatoren zijn weliswaar positief, zoals het aantal adviezen

van de strategische adviesraden. Dat is een kwantitatieve parameter, maar de vraag is natuurlijk wat u met die adviezen doet. Ik vind dat een minder relevante parameter dan bijvoorbeeld de innovatiedoelstelling.

Minister-president, hoe evalueert u in het algemeen deze nieuwe meting van de Studiedienst van de Vlaamse Regering met betrekking tot Pact 2020? Voor welke doelstellingen zijn volgens u de resultaten onvoldoende? Met andere woorden, bent u in staat om zelf ook eens kritisch naar dit rapport te kijken? Zijn er elementen waarover u dan toch tenminste de kritiek van de oppositie deelt en die u onvoldoende vindt? Welke conclusies wilt u daaruit trekken? Welke bijsturingen knoopt u heel concreet vast aan dit rapport? Ik neem immers aan dat het rapport niet alleen is geschreven om, zoals u vroeger hebt gezegd, de oppositie van munitie te voorzien. Ik neem aan dat het ook voor u een leerzame gids is en dat u er een aantal conclusies uit trekt en een aantal bijsturingen zult doen. Welke zijn dat dan?

Acht u alle doelstellingen van Pact 2020 nog haalbaar tegen 2020? Welke doelstellingen worden ongewijzigd aangehouden en van welke doelstellingen geeft u eigenlijk al toe dat 2020 ondertussen al een verre droom is?

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Voorzitter, ik wil me daarbij aansluiten. Minister-president, zowel ViA als Pact 2020 zijn nog tijdens de vorige regeerperiodes tot stand gebracht. Bij ViA gebeurde dat nog onder uw voorganger, toenmalig minister-president Leterme. Vervolgens is het Pact 2020 daaraan toegevoegd, in april 2009, dacht ik. De Open Vld-fractie onderschrijft dus de doelstellingen van de beide. Ze zijn samen met ons tot stand gebracht en we willen er ook trouw aan blijven. De doelstellingen zijn dus oké, maar uiteraard kon de vorige regering die doelstellingen niet meer implementeren en is het vooral aan deze, maar allicht ook aan de volgende regering, aangezien de tijdshorizon 2020 is, om ervoor te zorgen dat die geformuleerde doelstellingen ook worden gehaald. De machine werd dus gestart. Deze regering moet ervoor zorgen dat ze op kruissnelheid komt, en waar nodig moet ze ook accelereren, om ervoor te zorgen dat de eindstreep wordt gehaald.

Het probleem is natuurlijk dat de veelheid aan factoren die nodig zijn om het geheel ook te doen werken, betekent dat er sprake is van een soort achtcilinder: als een of meer cilinders beginnen te sputteren, loopt de hele motor natuurlijk vast. Dat maakt de opdracht natuurlijk des te ingewikkelder, en moeilijker. Daarvoor hebben we ook alle begrip. Dat weerhoudt ons – noch u, noch wij, als oppositie – er echter niet van om te analyseren wat moet worden geanalyseerd en bij te sturen wat moet worden bijgestuurd.

De indicatoren die zijn uitgewerkt, zijn prima. Het zijn er 135. We zijn het eens met de wijze waarop ze zijn ontwikkeld en nu ook worden gehanteerd als meetinstrument. De werkwijze is goed voor het parlement, omdat het ons toestaat de discussie te objectiveren, en daar hebben we absoluut nood aan. Op basis van die indicatoren, en van de eerste meting en de tweede meting van nu, kunnen we inderdaad nagaan in welke mate een doelstelling werd gehaald of de afstand tot die doelstelling kleiner of integendeel groter is geworden. Dat is de zogenaamde gapanalyse, een analyse die wij ook graag samen met u maken, omdat ze uiteindelijk zou moeten leiden tot de vaststelling dat doelstellingen moeten worden bijgestuurd of dat er helemaal een andere invalshoek moet worden genomen om de algemene doelstelling van Pact 2020 te realiseren.

Wat we – misschien in de marge, alhoewel – gaandeweg toch al vaststellen, is dat sommige doelstellingen elkaar enigszins dreigen tegen te werken. Dat is helemaal niet onlogisch. Ik geef een mooi voorbeeld, dat in feite ook met zoveel woorden in uw persbericht van 21 juni staat. In dat bericht deelt u mee dat bij ongeveer drie op de tien milieu-, energie- en mobiliteitsindicatoren het doel bereikt is en dat er bij ruim de helft van de doelstellingen sprake is van een positieve evolutie. In diezelfde paragraaf staat echter de volgende bedenking, die op zich niet onlogisch is, maar ons toch even moet doen bezinnen over de

vraag hoe we daar dan verder mee omgaan: “Een vijfde evolueert ongunstig door het heropleven van de economie (...)” Daar kunnen we ons natuurlijk allemaal iets bij voorstellen, maar misschien moeten we eens een gevoeligheidsanalyse doen, of wat meer aandacht besteden aan de vraag in welke mate sommige indicatoren per definitie haaks staan op andere en in welke mate die strijdigheid nog beter kan worden bestreden. We moeten misschien nog meer dan vroeger aandacht hebben voor die vaststelling. Het is ook logisch dat ze nu zo zichtbaar is. Wie had gedacht, toen ViA werd opgesteld, dat er een economische crisis en een financiële crisis, een schulden crisis zou komen? Die crisissen hebben bijzonder veel onheil gebracht, maar hebben ook een inzicht verschaft. Door de crisis worden verbanden die men anders slechts vermoedt, immers toch wel sterk blootgelegd.

We willen absoluut allemaal dat de economie heropleeft. Dat is een van onze belangrijke indicatoren, maar al even belangrijk zijn indicatoren zoals milieu, energie en mobiliteit. Laten we dit dus misschien eens samen helder onder woorden brengen en het analyseren, voor zover dat nog niet mocht zijn gebeurd. Laten we op basis daarvan dan eens nagaan hoe we die spanning beter kunnen opvangen en dat kunnen bijsturen met het oog op 2020.

Ik had ook wat moeite met de formulering in de daaropvolgende paragraaf van uw persbericht. Die formulering ontbloomt volgens mij een zekere gêne. Ik citeer: “Vlaanderen gaat voor een warme en lerende samenleving. Het ambitieniveau ligt hier zeer hoog waardoor de streefdoelen nog 1 op de 10 vandaag gehaald zijn.” Dit is slecht Nederlands, en volgens mij ontbloomt dit het probleem van de erkenning. Ik heb al gezegd dat die indicatoren bijzonder waardevol zijn en dat we deze werkwijze ten zeerste waarderen. Dit werkt echter alleen maar als de resultaten die deze indicatoren opleveren, ook worden erkend, als de problemen die worden blootgelegd, ook goed worden verwoord. Ik herlees deze zin: “Het ambitieniveau ligt hier zeer hoog waardoor de streefdoelen nog 1 op de 10 vandaag gehaald zijn.” De achterliggende trieste vaststelling is daarbij dan dat de streefdoelen helemaal niet worden gehaald. Tegelijk is er de behoefte om dat toch wat te camoufleren door het taalgebruik. In feite had er moeten staan dat, doordat het ambitieniveau zeer hoog ligt, slechts een op de tien streefdoelen is gehaald.

Minister-president Kris Peeters: In vergelijking met de Europese normen.

De heer Sas van Rouveroi: Slechts een op de tien streefdoelen wordt vandaag gehaald. Ik citeer verder: “Dit neemt niet weg dat voor bijna 3 op de 10 indicatoren de evolutie in de goede richting gaat.” Ik vind dat zonder gêne moet worden vastgesteld wat die indicatoren aangeven. Alleen zo kunnen we het traject naar 2020 bijsturen en de doelstellingen haalbaar maken.

De Open Vld-fractie is niet blind voor wat goed is. Een aantal indicatoren worden gehaald: dat is duidelijk. U hebt echter zelf gezorgd voor het applaus. Op zich is het geen probleem dat u de nadruk legt op het gedeelte van het glas dat vol zit. Het is uiteraard aan ons om ervoor te zorgen dat u bij de les blijft voor het deel van het glas dat leeg is gebleven. Ik wil hier geen poging doen om af te stemmen op Radio Deprimò. Van nature zou ik dat sowieso al niet doen, maar uiteraard moet iemand de rol spelen van diegene die kritisch omgaat met die indicatoren en de resultaten die die opleveren.

Er zijn, zoals gezegd, 135 indicatoren, te veel om ze vandaag allemaal te overlopen. Ik neem aan dat we daar de komende maanden, zeker in het najaar, nog de kans toe zullen krijgen. Uitgesteld is wat dat betreft dus niet verloren. Wel wil ik even uw aandacht vragen voor 5 indicatoren die voor Open Vld in deze fase van de debatten nu al wat aandacht verdienen. Nogmaals, dit is geen limitatieve opsomming. De heer Vereeck heeft ook al verwezen naar een aantal van die indicatoren.

De eerste indicator die ons zorgen baart, is de indicator waarmee alle Vlamingen die de auto gebruiken, dagelijks worstelen. Ik heb het natuurlijk over het fileleed. Op bladzijde 85 zien we een grafiek die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat. Het gaat over de filezwaarte

tussen januari 2007 en oktober 2011. Dat is duidelijk geen beursindicator, want het is een sterk stijgende lijn. Wat ons fractie vooral bekommert, is de mededeling die daaronder staat: “Ten opzichte van 2007 is de filezwaarte met 18 à 36% toegenomen in 2011, afhankelijk van het dagdeel. Vóór 2010 was de filezwaarte het grootst in de regio Brussel, na 2010 overstijgt de filezwaarte in de regio Antwerpen deze in de Brusselse regio.”

Nu, Antwerpen is absoluut de eerste cilinder van de Vlaamse economie. Niemand hier zal dat betwisten, ook niet iemand uit Gent, mijn geboortestad. Ik wil er echter meteen aan toevoegen dat wij dan wel de tweede plaats opeisen. Als het dus slecht gaat in de regio Antwerpen, als de mobiliteit daar stilvalt, als we daar onze gouden medaille Europees filerijden winnen, dan weten we dat er een probleem is als we Vlaanderen verder willen uitbouwen als logistieke regio, of die positie als logistieke regio willen handhaven.

Ik moet eerlijk zeggen dat ik het rapport waarop dit is gebaseerd, nog niet heb kunnen lezen. Dat zal wel komen. Uit de grafiek meen ik echter te mogen opmaken dat de filezwaarte nu ongeveer 425 kilometeruren bedraagt. Onze doelstelling is een daling met 5 procent ten opzichte van januari 2007. Ik hoop dat ik dat correct heb bekeken. Als ik dit dan uitreken op basis van deze tabel, dan zouden we moeten eindigen op 250 kilometeruren. Dat is natuurlijk een gigantische kloof. Hoe zullen we die dichten? Ik wil de bespreking van het ontwerp van decreet over de BAM, die morgen zal plaatsvinden, niet naar vandaag verplaatsen, maar ik zou van u toch al eens in algemene termen willen weten in welke mate u vermoedt dat een goedkeuring morgen van dat ontwerp enige weldoende invloed zou kunnen hebben op die negatieve evolutie.

Ik wil ook de aandacht vestigen op onderzoek en ontwikkeling. U weet dat dit enigszins een pavlovreflex is bij Open Vld: als het over de toekomst gaat, dan hebben we het in de tweede zin al over onderzoek en ontwikkeling. Het staafdiagram op pagina 55 geeft heel weinig goed nieuws ter zake. Ik heb eerst enkele algemene vragen over de tabel. Vergeef me omdat ik deze materie nog niet zo lang volg. Het is de fractievoorzitter die dergelijke dossiers volgt. In een voorgaande fase was ik dat niet. Bij de eerste meting van de criteria had ik hier nog iets minder aandacht voor.

Ik zou van u willen weten of nonBERD (business expenditure on research and development) gelijk is aan GOVERD (government expenditures on research and development). Dat is zeer hermetisch taalgebruik, maar dat ligt natuurlijk aan het feit dat u met letterwoorden werkt. De definitie van die letterwoorden staat op pagina 54. Het zijn al letterwoorden, maar de leesbaarheid wordt verder bedreigd door het feit dat ik nergens de definitie vind van nonBERD in dat overzicht van de definities. Ik ga er dus even van uit dat nonBERD gelijk is aan GOVERD.

Is dat vermoeden juist, dan heb ik een tweede vraag. Ik lees in de tekst het volgende: “(...) voor 2009 een percentage van 1,40%, uitgevoerd door de private sector en 0,75% uitgevoerd door de publieke sector.” Volgens mij is dat niet voor 2009, maar voor 2010. Ik wil gewoon even weten of ik al die tabellen wel goed lees. Het is niet mijn bedoeling om u te corrigeren of een belerend vingertje op te steken. Volgens mij geeft 2010 inderdaad 1,4 procent en 0,75 procent, terwijl 2009 1,4 procent en 0,74 procent geeft.

Wat in deze tekst mijn bijzondere aandacht trekt is de zin: “Dit is deels te wijten aan de stijging van de O&O-uitgaven en deels aan de daling van het bbp.” Dat is bijzonder belangrijk, vind ik. Natuurlijk klopt die zin, maar dat betekent dat we hier geconfronteerd worden met het ‘lifteffect’. Het zou me toch wel boeien om de daling van het bbp daar uit te filteren. In absurdo kan men vaak de juistheid van een redenering bewijzen; in absurdo zouden we kunnen zeggen dat wanneer er geen stijging is van O&O maar een daling van het bbp, de cijfers een groei van O&O zullen aangeven. Laten we elkaar niet bedriegen, dat is natuurlijk alleen statistisch juist. Als we het over die analyse eens zijn, is het dan niet mogelijk om het lifteffect er in het vervolg uit te filteren? Kunt u dan alles behouden wat u hier aan beschrijving hebt en daar een beschrijving aan toevoegen? Dat zou de daling van een

bbp zijn, maar laten we hopen dat dat niet meer gebeurt. Mocht die daling zich nog eens voordoen in de toekomst, dan zouden we die eruit kunnen filteren. U zou dat minstens voor het verleden ook even kunnen doen. Dan gaat u veel duidelijker vaststellen wat ik nu zeg, namelijk dat de stijging van O&O veel geringer is dan hier tot uiting komt in uw staafdiagram en uw absolute getallen.

Zo sluit ik naadloos aan op de trend die hieruit kan worden gehaald. Een trendanalyse van nu tot 2020 samen met een gapanalyse – want daar zullen we mee worden geconfronteerd – zou interessant zijn. Ik citeer uw laatste woorden van de beschrijving van de grafiek: “Hoe dan ook staat vast dat de 1 procentnorm voor Vlaanderen ook in 2011 nog veraf is.” Dat is een statement. Ik maak even de trendanalyse, en ik hou zelfs geen rekening met de daling van het bbp. Dan stel ik vast dat we redelijkerwijze mogen vermoeden – zelfs als we een tandje bijsteken, en ook meer dan één – dat we in 2020 zullen eindigen op 0,85 procent voor wat betreft de nonBERD of de GOVERD. Het privéaandeel stagneert daar op 1,4 procent in de afgelopen drie jaar. We kunnen ervan uitgaan dat er geen trendbreuk ontstaat. Zo eindigen we in 2020 op 2,25 procent en dat is nog altijd minder dan in 2001, toen was het 2,37 procent.

Ik weet wel dat u dit gaat bestempelen als Radio Deprimò. Dat wil ik niet zijn, maar het is onmiskenbaar zo dat de vaststelling in de tekst juist is. Er is een stabilisering bij de private partners op 1,4 procent. Dat is massief duidelijk. Dat geldt gaandeweg ook voor de overheid, dat bedroeg 0,74 procent in 2009. Als we 2008 uitfilteren met het bbp, is dat ongeveer hetzelfde: 0,75 procent voor 2010 en in de tekst zegt men 0,76 procent voor 2011. Dat is een stijging over de laatste vier jaar van gemiddeld 0,1 procent.

De derde doelstelling gaat over armoedebestrijding.

De voorzitter: Mijnheer van Rouveroy, u bent al een kwartier aan het woord, terwijl u slechts vijf minuten spreektijd hebt. Kunt u uw opmerkingen wat compacter formuleren?

De heer Sas van Rouveroy: Ik doe mijn best.

De armoede bij kinderen moet tegen 2020 dalen tot 5 procent. De grafiek geeft aan dat we nu aan 11 procent zitten. We hebben nog acht jaar te gaan. Er is al wat achter de rug. We moeten accelereren als we ooit die 5 procent willen halen. Daar is de gap ook gigantisch groot. Ik had begrepen dat minister Lieten een aantal internationale experts had geconsulteerd. Uit hun analyse begrijp ik dat de Vlaamse Regering een tandje moet bijsteken maar ook dat het beleid enorm versnipperd is. Hoe zult u dat aanpakken? Hoe zult u deze doelstelling op een efficiëntere manier halen?

De geluksbarometer geeft een triest resultaat weer. Bij een internationale vergelijking haalden we de vijfde plaats in 2008, de zesde in 2010, de elfde in 2011. Wat gaan we daaraan doen? *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

En ik zie u ook niet meer zoveel lachen, minister-president. U deelt de treurnis van de bevolking, maar om andere redenen, en die zijn ons welbekend. Ik hoop met u dat we dit weten te keren.

De laatste doelstelling is de verhoging van de werkzaamheidsgraad. De heer Vereeck had het er al over. Ik stel vast dat we de doelstelling van 76 procent meer dan ooit delen. Open Vld zal niets onverlet laten om u daarin te steunen. 2011 geeft een percentage van 71,8. Dat is 0,3 procent minder. Het is niet veel, maar het gaat achteruit. In 2010 bedroeg het percentage nog 72,1.

We hebben deze suggestie al een paar keer geformuleerd aan u en aan de voltallige regering. We vermoeden dat de werkzaamheidsgraad alleen maar kan toenemen als u bereid bent om af te stappen van het klassieke loopbaanmodel. We zullen daar veel middelen voor moeten inzetten, de Vlaamse én de federale overheid. Kunt u daar in algemene termen op reageren? Bent u het ermee eens dat we de werkzaamheidsgraad niet kunnen optrekken naar 76 procent met dat klassieke loopbaanmodel?

De voorzitter: Ik neem aan dat we de documenten eerstdaags zullen ontvangen. Zodra we de meting hebben gelezen, kunnen we de Studiedienst van de Vlaamse Regering uitnodigen om een toelichting te geven. Dan kunnen we de minister daarover interpelleren.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de mensen van de Studiedienst en de regering zijn graag bereid om het rapport in deze commissie te komen toelichten. Dat is geen probleem. Dat kan op uw volgende vergadering al. Dan kunnen de technische vragen worden beantwoord en kunnen we uitleg geven over de BERD en de GOVERD.

Ik wil de sprekers bedanken voor het niveau van hun betoog. Een langetermijnvisie is van belang. Ik begrijp dat de oppositiepartijen die aan het woord geweest zijn, dat positief vinden; van de andere oppositiepartijen weet ik het niet. Ik hoop dat zij dat ook goed vinden. Onze langetermijnvisie spoort helemaal met die van de EU. Denk maar aan EU2020.

Mijnheer Vereeck, u zou niet tevreden zijn als uw zoon of dochter tot de vijf beste van de klas wil behoren.

De heer Lode Vereeck: Dat heb ik niet gezegd. Ik zou alleen niet weten welke visie en ambitie dat kind heeft.

Minister-president Kris Peeters: Bij de beste van de klas zijn, lijkt mij een heel duidelijke ambitie. De vraag is om welke klas het gaat. Het wordt een ander debat naargelang het basis-, secundair of hoger onderwijs is. Daar zullen we nu niet op ingaan, want dat is niet het onderwerp van uw interpellatie.

Ik ga ervan uit dat u weet dat we zowel met Pact 2020 als met ViA acties en doorbraken hebben gerealiseerd. Die zijn nu vertaald in transversale thema's. We willen natuurlijk de beste van de klas zijn. We weten heel goed in welke vakken we de beste willen zijn. We gaan er alles aan doen om dat te realiseren. Het gaat om de vakken. Als uw zoon of dochter de beste wil zijn in talen of wiskunde, Grieks of Latijn, dan weet u toch iets meer. Als u ons vraagt wat we later gaan doen met ons diploma, dan antwoorden wij natuurlijk: het welzijn en de welvaart van Vlaanderen veilig stellen via de realisatie van de doelstellingen.

Europa 2020 heeft die doelstellingen en dynamiek grotendeels overgenomen. We werken niet alleen op Vlaams maar ook op Europees niveau. De twee sluiten nauw bij elkaar aan.

Een monitoring is tot op zekere hoogte een zelfkastijding. Ik blijf ervan overtuigd dat dit de politiek in al haar facetten ten goede komt. De resultaten van het pact worden gemeten aan de hand van 135 indicatoren. Dat is veel. Het beleid en de vooruit- of achteruitgang worden in alle transparantie bekendgemaakt aan deze commissie, het parlement en de meer dan 6 miljoen Vlamingen. Die vorm van politiek kan iedereen vooruithelpen: meerderheid en oppositie. We willen dat blijven benadrukken. We mogen ons niet laten verleiden tot – ik weet dat de oppositie daar gemakkelijker vatbaar voor is – reclamestunts en e-mails en dergelijke. Dat is niet de grond van de zaak. Als de oppositie dat tot de grond van de zaak wil maken, is dat haar volste recht. Wat mij betreft, gaat het debat over de langetermijnvisie, de vooruit- en achteruitgang, eventuele stagnatie enzovoort.

Op basis van de indicatoren kunt u nieuwe zaken vragen, al dan niet relevant. Zo kunt u mij vragen naar het lifteffect waar de daling van het bbp in zit. Dat is een terechte vraag. Het is niet relevant voor het berekenen van de indicator. We kunnen zeggen dat de daling van het bbp een positief effect heeft op O&O. We kunnen dat element meenemen. Het is geen enkel probleem om dat te geven, maar het valt een beetje buiten de indicator.

De indicatoren en de doelstellingen interfereren. Er werd verwezen naar de relatie tussen de pollutie en de economische groei. In de tabellen ziet u dat we erin geslaagd zijn om een economische groei te realiseren zonder een toename van de milieuvervuiling. Dat is een positieve zaak. Daar hangen nog veel elementen aan vast. Zo zijn de files vernoemd. Alles hangt samen met alles. Dat maakt de oefening en het debat nog interessanter. Vriend en

vijand kunnen het instrument gebruiken. Ik hoop dat dit allemaal ten goede komt van Vlaanderen en de Vlamingen. Dat is toch wat we allemaal willen.

De 135 indicatoren en het rapport werden op onafhankelijke wijze verzameld door de Vlaamse administratie. Ik wil nog eens onderstrepen dat ik daar heel blij mee ben. Ik wil die mensen daarmee feliciteren. De Studiedienst van de Vlaamse Regering coördineerde deze monitoring. Het rapport bevat een rijkdom aan informatie.

U kunt de informatie aflezen uit de grafieken. De laatste cijfers gaan over 2009 en 2010. Voor 2011 zijn er al betere cijfers. De vertraging in het bekendmaken van het rapport heeft het positieve aspect dat we de laatste cijfers meenemen, maar dan zijn er nog altijd indicatoren van 2009 en 2010. Dat valt te betreuren. De evolutie gaat op veel vlakken heel snel, zowel in de ene als in de andere richting.

We hebben dit opgemaakt in een tijds kader. De heer Vereeck zegt dat ik de vorige keer verwees naar de economische crisis en zo. Spijtig genoeg zitten we daar nog altijd in, of we zijn er toch niet volledig uit. Er is een voorzichtige economische groei voorspeld. Laat ons hopen dat dat uitkomt. Maar de discussie op Europees vlak, de situatie in Duitsland en zo bewijzen dat we zowel op Europees als op Vlaams niveau nog altijd in een heel moeilijk economisch parket zitten. Laat ons hopen dat we daaruit geraken. De cijfers van de faillissementen van vandaag tonen nog eens aan dat het niet wijs zou zijn om te denken dat we eruit zijn. Het is ook niet wijs, mijnheer van Rouveroi, om Radio Deprimò te spelen. We moeten – zeker de minister-president – ook in moeilijke tijden vastberadenheid uitstralen. Hopelijk worden de mensen daar gelukkig van. We zullen ons begrotingsbeleid en investeringsdynamiek in deze moeilijke tijden ook aanhouden.

Monitoring heeft voor- en nadelen. Ik blijf ervan overtuigd dat dit de enige manier is om aan serieuze politiek te doen, ook al heeft dat een zekere graad van masochisme, zeker als een aantal indicatoren niet zeer positief evolueren.

Ik moet toch wel onderstrepen dat we in 2011 al voor een vijfde van de indicatoren de streefnorm van het Pact 2020 gehaald hebben. Dat is de gewenste benchmarkpositie van Vlaanderen in de top vijf van de Europese regio's. Men kan natuurlijk proberen dat te minimaliseren. Ik voeg daar nog aan toe dat er bij vier op de tien indicatoren sprake is van een gunstige evolutie, en dat een vijfde al is gehaald.

Natuurlijk is het perfect mogelijk dat negatief te duiden. Bepaalde media hebben dat gedaan, maar gezien de omstandigheden vind ik dit een resultaat dat zeker geen aanleiding kan of mag geven tot deprimerende berichten. Maar goed, men kan daarover van mening verschillen. Het glas is half vol of half leeg, maar uiteindelijk zal het glas in 2020 worden bekeken. Laten we hopen dat we dan de economische moeilijkheden en discussies achter ons zullen hebben gelaten. Dat geldt niet alleen voor Vlaanderen. Ik verwijs dan in eerste instantie naar het Europese niveau. U kunt moeilijk van mij verwachten dat we op dat Europese niveau een en ander kunnen redden. Anderen zijn daar volop mee bezig. Zo evalueer ik dus in het algemeen die nieuwe meting, gezien de context. Ik heb bij de voorstelling gezegd dat er geen redenen zijn tot pessimisme, noch tot zelfgenoegzaamheid. Er is nog heel wat werk aan de winkel.

Dan was er de vraag voor welke specifieke doelstellingen de resultaten volgens mij onvoldoende zijn. Dat is natuurlijk de vraag naar de bekende weg. Voor economie en ondernemen zijn al drie op de tien streefdoelen gehaald. U weet dat Vlaanderen een topregio is op het vlak van de arbeidsproductiviteit. Er werd op gewezen dat die productiviteit licht achteruit gaat. Dat hebben we ook vastgesteld. Als we dit bekijken ten opzichte van de loonkost, dan is dat een evolutie die we zeker heel goed in de gaten moeten houden. Er is de spreiding van innovatie over de sectoren en de tewerkstelling in medium- en hoogtechnologische industrie en diensten. Mijnheer van Rouveroi, ik kom straks terug op onderzoek en ontwikkeling. De buitenlandse investeringen en O&O-bestedingen nemen toe. We hebben vandaag ook de kwartaalcijfers ontvangen met betrekking tot de export. Daarnet

zei iemand dat we toch wat ondermaats scoren wat de BRIC-landen, de groeilanden betreft. De jongste cijfers voor het eerste trimester van 2012 geven echter een stijging met 32,2 procent voor Rusland, een stijging met 38,3 procent voor Zuid-Korea, een stijging met 36,4 procent voor Brazilië, een stijging met 67,2 procent voor Mexico, een stijging met 18,3 procent voor Zuid-Afrika en een stijging met 4,95 procent voor China. Ook vorige keer ging het over die buitenlandse investeringen, die een dipje zouden vertonen. Iedereen geeft de reacties die hij meent te moeten geven. Bekijken we dit over een wat langere termijn, dan gaat dit nog steeds in stijgende lijn. Hopelijk zullen we ook vrij snel de cijfers van de buitenlandse investeringen voor dat eerste kwartaal kunnen bekendmaken.

Drie op de tien doelstellingen zijn dus gehaald. Ondanks de voortdurende groei van de uitvoer neemt het aantal exporterende bedrijven af. Er is nog werk aan de winkel. Ook voor milieu-, energie- en mobiliteitsindicatoren hebben we drie op de tien doelstellingen bereikt. Vlaanderen doet het in vergelijking met andere Europese regio's zeer goed met betrekking tot het gebruik van leidingwater door burgers, ingezameld huisvuil en de aanwezigheid van fijn stof. Bij dat laatste gaat het dan over PM10. Ondanks de geleverde inspanningen blijft Vlaanderen achter met betrekking tot verzurende emissies en broeikasgassen. Ruim de helft van de doelstellingen evolueert nochtans positief. Een vijfde evolueert ongunstig, juist door het heropleven van de economie, wat leidt tot energiegebruik, goederentransport, personenvervoer langs de weg en emissies, of door grillige klimatologische omstandigheden die leiden tot meer energieverbruik en andere milieueffecten.

Dankzij betere meettechnieken en samengestelde indicatoren kunnen we vaststellen dat onze economische groei op bepaalde domeinen nog onvoldoende duurzaam is. Daaraan moeten we blijven werken.

Mijnheer van Rouvoij, u had het over het fileleed en over Antwerpen. U hebt het woord 'Oosterweel' niet uitgesproken. U hebt het wel gehad over het ontwerp van decreet met betrekking tot de BAM. Ik trap een open deur in als ik zeg dat men dit project beter al had gerealiseerd, terwijl we nu nog een en ander met Europa aan het bespreken zijn. Er is sprake van verdragingsmanoeuvres. Sommigen willen nog eens een aantal andere dingen doen om het fileprobleem in Antwerpen op te lossen, maar we stellen vast dat dit probleem steeds groter wordt. Er is geen tijd te verliezen. Er is al te veel tijd verloren gegaan wat de Oosterweelverbinding betreft. De heer Van Mechelen kan daarvan meespreken.

Wat het ontwerp van BAM-decreet betreft: we staan voor een aantal uitdagingen, en een daarvan is een organisatorische uitdaging, namelijk om Liefkenshoektunnel nv te gebruiken als vehikel voor alle Scheldeovergangen met betaling. Het ontwerp bevat ook andere elementen. Minister Crevits heeft dat al toegelicht en zal nog verdere toelichting geven, mochten er nog vragen over zijn. Ik heb het al op andere plaatsen gezegd: hoe sneller we daar met de werken kunnen beginnen, hoe beter.

In een wat ruimer verband heeft dat echter natuurlijk te maken met een maatschappelijk draagvlak, met een beslissing die op een bepaald moment wordt genomen en een verdere concretisering die op een ander moment plaatsvindt. Als de beide momenten te ver uit elkaar liggen, weet men niet meer waarom de eerste beslissing werd genomen en komen er allerlei acties uit de grond gekropen, als ik dat zo mag zeggen, met alle gevolgen van dien.

Zo zijn er nog een aantal andere dossiers. Ik denk dat we daar allemaal lessen uit hebben getrokken, of dat nog moeten doen, over hoe dergelijke grote infrastructuurwerken moeten worden aangepakt. Het is een andere discussie, maar wat de omgevingsvergunning en andere dingen betreft, moeten wij de oplossing geven. Ik hoop echter dat anderen ook hun werk zullen doen. Dan verwijs ik bijvoorbeeld naar de aanpassing van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Mijnheer van Rouvoij, wat dat fileleed en het dichten van die kloof betreft, wij hebben niet te weinig masterplannen. Die zijn er zeer zeker voor Antwerpen, en ook voor andere plaatsen

wat die missing links betreft. Het komt erop aan om te realiseren wat werd afgesproken, en ook om dat te financieren. Dat is immers ook nog een belangrijke uitdaging.

U vroeg zich af of we die kloof nog kunnen dichten. Daar ben ik van overtuigd. Dan gaat het niet alleen over de missing links wat de weg betreft. Onlangs nog heb ik een seminarie bijgewoond over het Albertkanaal, en ook over de havens. Er is enige dynamiek bij de binnenvaart. Er is ook de trein, maar dat situeert zich dan weer federaal. Er is heel wat in beweging, en die beweging moet snel genoeg gaan om die kloof te dichten en die doelstelling te halen. Momenteel is er voor mij echter geen reden om te stellen dat we die doelstelling niet halen in 2020.

Ik kom daar straks op terug, want de heer Vereeck vroeg me ook of we bepaalde indicatoren of doelstellingen moeten loslaten. Het antwoord daarop is neen, hoewel voor een aantal doelstellingen echt wel bijkomende inspanningen moeten worden geleverd.

Dat is een van de conclusies van de Vlaamse Regering. Ik wil echter niet vooruitlopen op mijn Septemberverklaring. Dat zal daar mogelijk een onderdeel van zijn.

Wat die warme en lerende samenleving betreft, heeft de heer van Rouveroij verwezen naar het persbericht. Het ambitieniveau ligt hier hoog in vergelijking met de Europese streefnormen waardoor de streefdoelen vandaag voor een op de tien worden gehaald. Voor een aantal streefdoelen gaan wij verder dan Europa. Wat de strijd tegen armoede en de werkzaamheidsgraad betreft, gaan wij verder dan Europa heeft opgelegd.

De heer Sas van Rouveroij: Ik heb een andere tekst. U leest voor uit het persbericht van de Vlaamse Regering.

Minister-president Kris Peeters: Ik lees het zoals u het moet interpreteren. Het ambitieniveau ligt in vergelijking met de Europese streefnormen hoog.

De heer Sas van Rouveroij: Dat staat daar bij mij niet in.

Minister-president Kris Peeters: Het ambitieniveau ligt hier hoog in vergelijking met de Europese streefnormen. Daardoor worden de streefdoelen vandaag in een op de tien gevallen gehaald. Indien wij de streefdoelen op hetzelfde niveau als Europa hadden gelegd, dan hadden wij een aantal bijkomende streefdoelen kunnen halen.

De heer Sas van Rouveroij: Weet u ook hoeveel?

Mevrouw Josée Lemaître, directeur-generaal Studiedienst van de Vlaamse Regering: Het aandeel personen tussen 30 en 34 jaar dat een diploma hoger onderwijs moet behalen bedraagt in Vlaanderen 42 procent. Daarmee behaalt het de algemene streefnorm van Europa die 40 procent vooropstelt. Vlaanderen heeft deze streefnorm in haar Vlaams Hervormingsprogramma en in het Pact echter aangescherpt tot 47,8 procent.

Minister-president Kris Peeters: Er zijn nog dergelijke voorbeelden.

Vlaanderen neemt de tweede beste positie in ten aanzien van andere Europese landen met betrekking tot kansarmoede. U kunt het masochisme tot op nog grotere hoogte brengen, maar ik vind dat dit toch ook mag worden vermeld.

Een stagnatie, drie op de tien indicatoren, betekent in tijden van economische groeivertraging ook al een prestatie. Indien er een economische groei zou zijn van 3 of 4 procent of zelfs meer in de toekomst, dan is een stagnatie of vooruitgang van een aantal indicatoren gemakkelijk. Met een economische stagnatie toch vooruitgaan, is op zich een belangrijke realisatie.

Voor bijna drie op de tien indicatoren gaat de evolutie zelfs in de goede richting, juist omdat de Vlaamse overheid heel wat inspanningen doet langs de aanbodzijde, maar we mogen niet zelfgenoegzaam zijn.

Wat de slagkrachtige overheid betreft, gaan de indicatoren in de positieve richting. Uit de VRIND-enquête die we in maart 2011 hebben gehouden, kan worden afgelezen dat de

Vlaamse instellingen, waaronder het Vlaams Parlement, vrij goed scoren. De Vlaamse pers zit helemaal achteraan, na de koning, het leger, de Vlaamse administratie en het Vlaams Parlement. De Vlaamse Regering staat op de zevende of achtste plaats, naargelang de afronding.

Het is natuurlijk maar een enquête. Wat het geluk betreft, zijn er recentere enquêtes.

De Vlaamse administratie scoort vrij goed, beter dan het Vlaams Parlement.

De heer Sas van Rouveroj: Wij zijn dan ook geen administratie.

Minister-president Kris Peeters: Het gaat over de tevredenheid van de Vlamingen.

De Vlaamse Regering zit volgens de monitoring van het regeerakkoord en ViA nog steeds op een quorum van 90 procent van de projecten die perfect op schema zitten of die al gerealiseerd zijn. Ook daar kunnen we een hele boom over opzetten. De eindafrekening zal gebeuren eind 2014. Dan kunnen we zeggen wat we precies hebben gedaan tijdens deze legislatuur. De oppositie moedigt ons aan om in 2014 met heel goede resultaten uit te pakken. Wij zullen ook proberen dat te doen. Een aantal zaken heeft de volgende weken en maanden nog bijkomende aandacht nodig. Ik heb het dan over de klimaatdoelstellingen, kinderarmoede, sociale inclusie, de werkzaamheidsgraad, het zorgzame Vlaanderen. We moeten deze zaken extra opvolgen en bewaken.

Samen met een raad van wijzen hebben we dertien transversale thema's prioritair geformuleerd. We werken daar nu hard aan. Na een grondig debat met de administratie en met die raad van wijzen is duidelijk gebleken dat alles heel nauw met elkaar verweven is. Die dertien transversale thema's zijn: Nieuw Industrieel Beleid, internationaal ondernemen, stroomlijning gericht innovatiebeleid, iedereen actief, iedereen mee, kinderarmoede, Flanders' Care, hernieuwbare energie en smart grid, duurzaam wonen en bouwen, duurzaam materialenbeheer, ruimte, slimme mobiliteit, versnelling investeringsprojecten, een creatieve en duurzame stad. U zult van deze thema's zeker nog horen.

ViA en Pact 2020 zijn een evolutief gebeuren. Er kunnen dus nog elementen toegevoegd worden. Er kunnen ook nog discussies over bepaalde indicatoren worden gevoerd. Ik ben ervan overtuigd, zeker na het debat met een aantal andere regio's en landen en met een aantal Europese instellingen en met de voorzitter van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, dat we goed zitten en dat we moeten volhouden. Dit strookt immers met de EU 2020-strategie.

Mijnheer van Rouveroj, u had technische vragen over onderzoek en ontwikkeling. nonBERD is niet gelijk aan GOVERD. U vindt dat op pagina 55. BERD staat voor de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling van bedrijven; u vindt daar de definitie voor GERD. Niet-BERD is niet gelijk aan GERD. Er ontbreken dan twee elementen: de government expenditures on R&D en de Higher Education Expenditures on R&D (HERD). De Studiedienst kan u daar nog meer tekst en uitleg bij geven.

De heer Sas van Rouveroj: Dat is niet nodig. Maar mag ik vragen dat men in de toekomst de nonBERD bij de definities opneemt?

Minister-president Kris Peeters: Natuurlijk. Ik dank u voor de suggestie.

Mevrouw Josée Lemaître: Met betrekking tot de overheid hebben we uiteraard kunnen kijken naar de budgetten die ingeschreven zijn in de begroting. We hebben kunnen zien dat dat ongeveer op hetzelfde peil gebleven is als de vorige jaren. We konden daar iets meer uitspraken over doen dan over de O&O-uitgaven van bedrijvenonderzoekcentra.

De heer Sas van Rouveroj: Nu ben ik niet mee, hoor.

Mevrouw Josée Lemaître: Dat is geen fout. Die 2011 is 2011, maar dat is gebaseerd op begrotingscijfers. We zullen u dat duidelijk overmaken.

De heer Sas van Rouveroj: Ik denk dat het ook voor de minister-president niet duidelijk is.

Minister-president Kris Peeters: We zullen het verduidelijken, zodat er geen discussie over kan bestaan. Als de Studiedienst dat kan aanleveren, zal ik u ook de liftoestanden en de daling van het bbp bezorgen.

U meent dat onze bijkomende inspanningen vanaf 2011 nog altijd onvoldoende zijn. Dat is een politieke vaststelling. In de gegeven omstandigheden doen we wat we kunnen, rekening houdend met de andere uitdagingen. De volgende Vlaamse Regeringen zullen daar blijvend geld en aandacht aan moeten schenken.

U hebt het over de versnippering van het beleid inzake de kinderarmoedebestrijding. Er is een Vlaams armoedeplan. Ik ga ervan uit dat dit een prioriteit is en blijft in deze legislatuur.

Het geluk kan alleen maar stijgen in de komende jaren. Hopelijk hebben we de moeilijke jaren achter ons. U weet, mijnheer van Rouveroi, dat politici er niet zijn om mensen gelukkig te maken, maar om hen de mogelijkheid te geven om hun geluk te vinden. Dat geeft hen ook het recht om ongelukkig te zijn. Dat komt van John Rawls uit zijn *Theory of Justice*.

De heer Sas van Rouveroi: Daar hebt u absoluut gelijk in, vandaar dat deze indicator echt wel ‘tricky’ is.

Minister-president Kris Peeters: Dat klopt. Sommigen pleiten zelfs voor het afschaffen van het bruto nationaal geluk. Het welbehagen is slechts één indicator, er zijn er nog 134 andere.

U sprak over 71,8 en 76 procent van de werkzaamheidsgraad. U vindt dat we moeten afstappen van het klassieke loopbaanmodel. Niet iedereen kan of moet stoppen op een bepaalde leeftijd. Ik denk dat wij in een volledig ander model moeten terechtkomen, waarin rekening wordt gehouden met andere indicatoren dan bijvoorbeeld de leeftijd van 60, 62 of 65 jaar. Dit is een politiek debat dat onafwendbaar is. We gaan steeds meer die richting uit. Wij kunnen een aantal zaken doen vanuit onze bevoegdheden.

Als in de toekomst wordt gevraagd dat de Studiedienst dat toelicht, dan is dat perfect mogelijk.

Vandaag zijn een aantal pertinente vragen gesteld. Ik heb geprobeerd daar een pertinent antwoord op te geven. Het gaat hier echter om een beleidsinstrument. Ik heb begrepen dat de oppositie daar ook gebruik van maakt. Dat is ook de bedoeling. We moeten resoluut doorgaan op de ingeslagen weg van het realiseren van die langetermijndoelstellingen en van de twintig doelstellingen die in het Pact 2020 zijn opgenomen. We zullen er alles aan doen om bij de volgende monitoring vooruitgang te boeken waar dat mogelijk is.

De heer Eric Van Rompuy: Minister-president, ik dank u voor deze optimistische boodschap, na wekenlange discussies over de miserietaks in deze commissie. De deprimerende sfeer die er hing, is zelfs bij monde van de oppositie gekeerd. Mijnheer Vereeck, ik zal er mijn blog eens aan wijden. Er is een kentering in vergelijking met wat ik twee jaar geleden heb gezegd.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, ik ben blij dat u verwijst naar de ‘founding fathers’. Het is inderdaad niet gelukt dat het een onvervreemdbaar recht is, maar “the pursuit of happiness is an unalienable right, not the happiness itself of course.”

Ik begin met de beeldspraak over de vraag aan een kind wat het wil worden. Dat kind antwoordt dat het bij de eerste vijf van de klas wil zijn. Minister-president, blijkbaar was dit niet goed genoeg om mijn boodschap over te brengen, met name de vraag waarom ViA zo weinig wervend is. Nogmaals, wanneer een kind zegt dat het bij de eerste vijf van de klas wil zijn, dan weten we helemaal nog niet wat voor kind dat is, hoe zijn karakter is, wat zijn belangstelling is enzovoort. Het feit dat u blijft communiceren met de boodschap dat er dertien transversale thema’s zijn, is een deel van het probleem. De bevolking volgt deze boodschap niet.

Wat de depressieve berichten betreft, hebt u gelijk dat 20 procent positief is. Die is zelfs al gehaald. Een andere 20 procent evolueert in de goede richting. We moeten echter ook zorgen dat we niet manisch worden wanneer we naar die cijfers kijken. Een aantal cruciale factoren evolueren nog altijd niet in de goede richting. Ik heb ze daarnet opgesomd. Een daarvan is de loonkost. Het is natuurlijk ook zo dat het enige tijd vergt voor maatregelen een impact hebben. ViA is intussen al zes jaar oud. We zouden dan ook al bepaalde resultaten moeten zien.

Ik ben heel tevreden met de technische uitleg die u hebt gegeven over de verschillende domeinen, maar daar was het me eigenlijk in iets mindere mate om te doen. Mijn vraag is vooral welke van die cruciale factoren volgens u de belangrijkste zijn en vragen om een aanpassing van het beleid. Tot nu toe heb ik dat niet gehoord. Ik heb een technische bespreking gehoord over nonBERD en GOVERD, en over hoe die getalletjes allemaal in een bepaalde richting evolueren. Ik zal proberen u duidelijk te maken welke richting ik eigenlijk uit zou willen met ViA.

Nemen we nu bijvoorbeeld het armoedebeleid. U hebt gelijk: als we louter kijken naar het aantal personen in armoede, dan doen we het eerlijk gezegd heel wat beter dan de meeste Europese landen. Het wordt al een klein beetje minder goed als we kijken naar het aantal kinderen in een gezin met een inkomen onder de armoedegrens. De doelstelling ter zake is 5 procent. We schommelen rond 10 à 11 procent. Ook wordt het niet goed als we kijken naar het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin: we zien een onafgebroken stijging sinds 2001. Het rapport zegt heel duidelijk dat de doelstelling ver weg lijkt op dat vlak.

Als boegbeeld van ViA leest u die cijfers, en selecteert u een aantal cijfers die het slechtst zijn. Dan verwacht ik van u eigenlijk toch wel een aanpassing van het beleid. Als de doelstelling van het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin verder weg dan ooit lijkt, dan zou ik van u willen weten hoe bijvoorbeeld de verdeeltaks strookt met die ambitie. Zo belanden we toch bij de scheidingstaks, waarvan de voorzitter van deze commissie had gehoopt dat ze nooit meer zou terugkeren in deze commissie, maar dat gaat niet.

Minister-president, ik verlang van u dat u zegt welke de goede en welke de slechte dingen zijn, dat u prioriteiten stelt wat die slechte dingen betreft, en dat u daar beleidsbijsturingen aan koppelt. Ik heb dat niet gehoord. Meer zelfs, heel wat van uw beleid is ronduit diametraal tegengesteld aan uw ViA-doelstellingen. Een element daarvan is de scheidingstaks, de miserietaks, die vooral inhakt opcheidende mensen, terwijl internationaal onderzoek, maar ook onderzoek van onze kinderrechtencommissaris aantoon dat een echtscheiding een cruciale factor is voor het vervallen in armoede. Voor alleenstaande vrouwen gaat het om 61 procent. U gaat die mensen nog verder verarmen, met als gevolg dat het halen van uw doelstelling nog verder af zal liggen.

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, kunt u afronden?

De heer Lode Vereeck: Ik ben wel de hoofdindieners van de interpellatie.

De voorzitter: U had vijf minuten. Er zijn nog twee andere punten.

De heer Lode Vereeck: Dat kent u het reglement niet. Als hoofdspreker spreek ik tien minuten, en de aansluitende leden vijf minuten.

De voorzitter: Dit is de repliek.

De heer Lode Vereeck: Ook daar heb ik tien minuten. Sommige leden die zich hebben aangesloten, hebben twintig minuten gesproken. Ik gun hen dat. Dat is geen probleem.

De voorzitter: Ik vond dat ook te lang.

De heer Lode Vereeck: Van mij mag dat. Ik vind dat beter. Laat me echter alstublieft afronden.

De voorzitter: Ik zal u niet langer onderbreken, maar ik denk dat we de volgende dagen nog wel zullen terugkomen op de miserietaks.

De heer Lode Vereeck: Niet inhoudelijk. Het gaat me over de vraag hoe dat aan ViA wordt gekoppeld.

Een ander punt is het innovatiebeleid. Wat uw eigen Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI), uw strategische adviesraad, zegt, is heel ontvankelijk. Hoe koppelt u de beleidsdaden van uw regering aan uw doelstellingen? Het budget is compleet onvoldoende om uw eigen doelstelling te halen. Het rapport-Soete is volledig in tegenstrijd met de doelstellingen die u wilt halen. We hebben daar vorige week nog over gesproken in de commissie. De innovatiecentra, die cruciaal zijn voor de doorstroming van kmo's, worden afgebouwd. De administratieve lasten voor dossiers van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) nemen toe. U hebt het daarnet gehad over een transversaal beleid, over het stroomlijnen van het gerichte innovatiebeleid. Dat is de voorbije week in de commissie gewoon afgebroken door uw coalitiepartners, door de heer Diependaele en de heer Van den Heuvel. Men heeft minister Lieten opgeroepen om eindelijk eens een begin van een beleid te maken.

Ik zou dus graag een soort ViA-toets zien. Zo zou ik bijvoorbeeld graag weten hoe een derde VRT-net past in de verwezenlijking van ViA. Dat lijken me belangrijke stappen om ViA, waar ik misschien meer achter sta dan u denkt, te realiseren.

Ik heb u ten slotte gevraagd of er ook al doelstellingen zijn die we kunnen opgeven. Een ervan heeft minister Lieten zelf al gegeven, namelijk de Barcelonanorm tegen 2014, maar ook zelfs tegen 2020. De tweede betreft natuurlijk het begrotingsbeleid. De minister van Begroting is hier. Ik heb hem die vraag al dikwijls gesteld. Op basis van de SERV en het Rekenhof kunnen we al duidelijk stellen, denk ik, dat die doelstelling gewoon niet wordt gehaald.

Minister-president, om van ViA toch een meer slagkrachtig instrument te maken, stel ik voor dat u toch probeert om de visie achter ViA eens in gewone mensentaal te vertalen, los van een kwantitatief streefcijfer. Voor mezelf zou dat veel duidelijker zijn, en zeker voor de burger. Ook kunt u misschien toch enige focus aanbrengen in dat enorme bos aan doelstellingen die u zichzelf stelt. Ten slotte meen ik dat er een soort ViA-toets zou moeten komen, voor zover dat eigenlijk al niet gebeurt. Soms lees ik immers in documenten van de Vlaamse Regering dat een en ander past in het kader van een bepaalde doelstelling. Dat gebeurt dus wel af en toe, maar al te vaak, bijvoorbeeld bij de scheidingstaks of het derde VRT-net, begrijp ik absoluut niet wat de link is met ViA. Integendeel, ik zie dat ze elkaar tegenwerken.

Voorzitter, ik zal een motie indienen naar aanleiding van deze interpellatie, ter inspiratie voor de regering.

Minister-president Kris Peeters: Wat de communicatie betreft, bevinden we ons nu in een fase waarin we moeten concretiseren en in mensentaal vertalen. De demonstratieprojecten van Flanders' Care gisteren zijn een goed voorbeeld. Die geselecteerde projecten gaan allemaal in die richting. We zullen dat ook bij andere transversale thema's realiseren.

Het klopt dat niet alle indicatoren een even groot soortelijk gewicht hebben. Er zijn bepaalde indicatoren die positieve of negatieve effecten hebben op andere indicatoren. Zo is het onderwijs een indicator die natuurlijk ook gevolgen heeft op armoede en een aantal andere vlakken. Dat is juist. Die 'belangrijke' indicatoren moeten we zeker in de gaten houden.

U vraagt een wijziging in het beleid. Ik zal mijn Septemberverklaring van september 2012 hier nog niet geven. Het is immers nog niet september. In die verklaring zal echter wel het beleid van de Vlaamse Regering voor het volgende politieke jaar worden gegeven, en natuurlijk zullen we maximaal rekening houden met deze en andere elementen. U zult nog even moeten wachten. De heer van Rouveroy heeft dat geduld. U zult dat ook moeten hebben. Voor september zal ik daar niets over zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, u hebt het laatste woord.

De heer Lode Vereeck: Fantastisch. Zo is het reglement nu eenmaal.

Het is natuurlijk jammer dat u toch niet een tipje van de sluier oplicht. Het zou de coalitie misschien goed doen. Wat ik alleszins al wel opmerk, is dat u voor september belangrijke koerswijzigingen aankondigt. Dat heb ik wel duidelijk begrepen. U gaat inhoudelijk een tandje bijsteken. U zult dan ook een aantal elementen corrigeren waarmee het niet goed gaat. Dat vind ik alleszins een heel belangrijke boodschap: er komt een soort doorstart, met nieuwe accenten, misschien ook met nieuwe partners in die regering. Dat zullen we dan afwachten. *(Gelach)*

Ik ben alleszins blij te horen dat u een nieuw elan voor deze regering zoekt en nieuwe accenten zult leggen.

De voorzitter: Mijnheer Vereeck, we hebben het nog eens bekeken: voor een repliek hebt u vijf minuten. Dat is het reglement.

De heer Lode Vereeck: Ik meen niet dat ik mijn spreektijd sterk heb overschreden.

Motie

De voorzitter: Door de heer Vereeck werd tot besluit van deze interpellatie een motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

De interpellatie is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de gevolgen van de federale maatregelen inzake personenbelasting op inkomensgerelateerde Vlaamse steunmaatregelen - 2009 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, fiscale maatregelen die men op het ene beleidsniveau neemt, in dit geval het federale beleidsniveau, kunnen gevolgen hebben voor allerhande subsidies en toelagen op een ander niveau, in dit geval het Vlaamse niveau, dat voorziet in studietoelagen, premies, sociale leningen enzovoort. De beslissing van het ene niveau heeft gevolgen voor het andere niveau. Ik zou de vergelijking kunnen maken met de personenbelastingverlaging van de paars-groene regering. Iedereen was tevreden, maar er waren wel gevolgen voor de inkomsten van de gemeenten.

Op federaal vlak gaan de lasten omhoog. Daardoor stijgen ook de beroepsinkomsten. Men gaat naar zwaarder belaste voordelen van allerlei aard, wat indirect de beroepsinkomsten van de werknemers verhoogt. Ook een aantal aftrekposten zijn verdwenen of verlaagd met als gevolg dat de beroepsinkomsten ten aanzien van de fiscus stijgen. Aangezien daar een aantal toelagen en subsidies vanop het Vlaamse niveau aan gekoppeld zijn, heeft dat toch wel enig gevolg.

Wat de school- en studietoelagen betreft, spelen er allerlei criteria mee om te bepalen of men daarvoor in aanmerking komt. De beroepsinkomsten zijn niet het enige criterium, maar wel het belangrijkste.

Een ander voorbeeld van een inkomensafhankelijk voordeel dat we op Vlaams niveau kennen, is de Vlaamse woonlening. Om daarvan te kunnen genieten, moet onder meer het netto belastbaar inkomen op het laatst gekend aanslagbiljet liggen tussen minimum 8230 euro en 32.930 euro voor alleenstaanden. Voor een gezin met minimum twee personen moet dat

inkomen tussen minimum 8230 euro en maximum 49.400 euro liggen. Het maximum wordt verhoogd met 3290 euro per persoon ten laste.

Ook om een sociale woning te kunnen huren, moet men voldoen aan een inkomensvoorwaarde.

Dit zijn een paar voorbeelden waarmee ik wil aantonen dat door gewijzigde federale maatregelen vele Vlaamse gezinnen, misschien niet vandaag maar dan toch over twee jaar, zullen vaststellen dat zij niet meer voldoen aan de inkomensvoorwaarden omdat hun belastbaar inkomen te hoog is geworden. Zij dreigen uit de boot te vallen. Bovendien worden ze ook in de personenbelasting zelf zwaarder belast wat de aanvullende gemeentebelastingen op de personenbelasting zal doen stijgen.

Samengevat worden zij zwaarder belast in de personenbelasting en betalen ze meer aanvullende gemeentebelasting. Bovendien dreigen zij een aantal Vlaamse inkomensgerelateerde premies, subsidies en toelagen mis te lopen. Dat betekent dat op Vlaams niveau minder mensen gebruik zullen kunnen maken van die Vlaamse inkomensgerelateerde subsidies en toelagen. In de praktijk komt dat neer op een verkapte belastingmaatregel.

Minister, bent u op de hoogte van deze problematiek? Is er al overleg geweest over deze problematiek met de Federale Regering? Wat op federaal niveau gebeurt, heeft gevolgen voor onze eigen Vlaamse inwoners wat het toekennen van subsidies en toelagen betreft. Welke initiatieven zult u eventueel nemen om deze discrepantie weg te werken? Hebt u al in kaart gebracht wat de rol is van de federale parafiscale druk op de tariefbepaling inzake fiscaliteit op Vlaams niveau? Zouden bij een lagere federale parafiscale druk de inkomensgrenzen voor dergelijke premies, subsidies en toelagen op Vlaams niveau niet kunnen worden opgetrokken? Beschikt u over een overzicht van alle inkomensafhankelijke toelagen, premies en subsidies vanwege de Vlaamse overheid?

Ik vat nog even samen. Men treft op federaal niveau een aantal fiscale maatregelen die gevolgen hebben voor de Vlaamse burgers wanneer het gaat over het toekennen van subsidies en toelagen in verschillende domeinen van de samenleving.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Als de Vlaamse regelgever inkomensgerelateerde criteria koppelt aan de toekenning van subsidies, toelagen en premies, dan is het logisch dat er wordt gekozen voor een koppeling aan de federale inkomstenbelasting. Zo niet, zouden wij opnieuw aan de burger moeten vragen welk inkomen hij of zij heeft. We krijgen dan een administratieve rompslomp die we eigenlijk kunnen vermijden.

Mijnheer Van Hauthem, u hebt zelf opgemerkt dat dit meestal niet onmiddellijk effect heeft omdat men teruggaat op het aanslagjaar van twee of drie jaar eerder. Zelfs in het geval dat de overheid het bewijs vraagt van het netto belastbaar inkomen aan de hand van een recente belastingsbrief zoals bij de Vlaamse woninglening, gaat het over de inkomsten van twee jaar eerder.

De inkomensgerelateerde criteria worden periodiek bijgewerkt. Men kan de doelgroep vrijwaren door de Vlaamse criteria bij te werken. U hebt een aantal voorbeelden gegeven. Wanneer door een federale belastingwijziging de doelgroep verruimt of verkleint, dan is het gemakkelijk om de grenzen aan te passen in de Vlaamse wetgeving zodat de doelgroep de facto dezelfde blijft. Sommige federale maatregelen leiden ertoe dat lagere inkomens een voordeel hebben bij een aftrek zodat hun belastbaar inkomen groter wordt. Hier zijn dus twee kanten aan.

Het is aangewezen dat de collega's elk voor zich uitmaken of door federale maatregelen de doelgroep wordt gewijzigd. Als dat het geval is en men vindt het nodig om een wijziging voor te stellen, dan zal ik als minister van Financiën en Begroting bekijken of die wijziging budgetneutraal is. Als de doelgroep verkleint of vergroot ten gevolge van federale

maatregelen, dan kan men die door een wijziging van de grenzen opnieuw uitbreiden of verenigen tot de doelgroep die men oorspronkelijk voor ogen had. Dat gebeurt regelmatig in de Vlaamse fiscaliteit.

U vraagt ook hoe de burgers die dingen kunnen achterhalen. Ik denk dat er veel kanalen zijn om snel te achterhalen voor welke toelagen, subsidies of premies men in aanmerking komt. Het bekendste voorbeeld is de site Premiezoeker, waar alle maatregelen over het Vlaams woonbeleid verzameld zijn. Ook via het nummer 1700 en in de Vlaamse brochures is die informatie beschikbaar.

Ik ben me heel goed bewust van de problematiek. Door een aanpassing van de Vlaamse regelgeving kunnen we zelf inspelen op de mogelijke negatieve effecten op de doelgroep als gevolg van een federale maatregel.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister, u hebt een vrij algemeen antwoord gegeven. Ik heb die vraag gesteld omdat verschillende mensen ons hebben gecontacteerd die beseffen dat ze over twee jaar, als gevolg van de federale fiscale maatregelen, geen studietoelagen meer zullen hebben. Zij komen automatisch boven de grens. Sommige toelagen worden geïndexeerd, ook op Vlaams niveau. Daar heeft deze problematiek echter niets mee te maken. Door fiscale maatregelen wordt men zwaarder belast, wordt het beroepsinkomen hoger en grijpt men naast die toelagen. Het gaat dan over studietoelagen, niet over doelgroepen. Men kan dan misschien wat minder gaan werken zodat men minder inkomsten heeft en alsnog die studie- of schooltoelage kan genieten. Mijn vraag is of dat wordt opgevolgd.

We hebben het meegemaakt met de daling van de personenbelasting, die een effect had op de inkomsten van de gemeenten. Het ene was een gevolg van het andere. U zegt nu dat u die grenzen kunt aanpassen. Natuurlijk kunt u dat, maar doet u dat ook? Houdt u dat constant in het oog? Het zou niet serieus zijn dat wegens fiscale maatregelen op het ene niveau, men zonder daarom meer te verdienen, niet meer kan genieten van een aantal subsidies en toelagen op het Vlaamse niveau. Als dit geen pleidooi is voor fiscale autonomie waarbij alles in één hand zit en waarbij het ene is gerelateerd aan het andere, maar dan binnen hetzelfde beleidsniveau, dan weet ik het ook niet meer.

Minister, u zegt dat u de grenzen kunt aanpassen. Maar zult u dat ook doen voor elk beleidsniveau, zodat mensen die momenteel genieten van een school- of studietoelage, over twee jaar niet tot de vaststelling moeten komen dat ze daar niet langer van kunnen genieten, niet omdat ze meer verdienen maar omdat ze zwaarder worden belast en omdat hun beroepsinkomen hoger ligt?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ook die vraag heb ik beantwoord. Het is de vakminister die bekijkt of de doelgroep die hij of zijn wenst te bereiken, nog altijd wordt bereikt. Een lager of hoger netto belastbaar inkomen ten gevolge van een maatregel kan de doelgroep uitbreiden of beperken. Het is de vakminister die dat bekijkt. Wanneer men bijvoorbeeld premies belooft voor energiezuinige investeringen, maar vaststelt dat men de doelgroep niet bereikt, dan kan de Vlaamse Regering het besluit wijzigen.

Ik zal geen algemene maatregel treffen. We moeten van de gelegenheid gebruikmaken om op basis van de huidige situatie, voor wat betreft de wijzigingen op federaal niveau, na te gaan of de doelgroep al dan niet wordt bereikt.

De voorzitter: Deze discussie is niet nieuw. Ik herinner me de discussie in de commissie Financiën in de Kamer over de sociale woningbouw en het netto belastbaar inkomen dat men daarvoor kon hebben. Toen was dat een federale discussie. Die bevoegdheid is overgeheveld. Intussen zijn de criteria ook aangepast, niet alleen wegens de stijging van het beroepsinkomen of de aftrekken die worden meegerekend. Elke regeling, of het dan gaat om

een schooltoelage, een sociale woning of een woonlening, moet worden bekeken in functie van de doelmatigheid, die doelgroep en de maatschappelijke evolutie. De vraag is ook wat we daarvoor over hebben. Uw vraag is terecht, mijnheer Van Hauthem, maar hebt u voorbeelden van een absolute discriminatie? U hebt het over de schooltoelagen.

De heer Joris Van Hauthem: Er zijn nu mensen die vanwege de fiscale maatregelen die de federale overheid heeft genomen, niet langer zullen kunnen genieten van een aantal Vlaamse premies en toelagen. Het gaat dan bijvoorbeeld over het bedrijfsvoertuig en inkomsten van allerlei aard die nu als beroepsinkomsten meer in aanmerking zullen worden genomen. Daardoor stijgen de beroepsinkomsten en het netto belastbaar inkomen. Wanneer in dat geval de school- of studietoelagen niet worden aangepast aan wat er op een ander niveau wordt beslist, dan verliezen die mensen die toelage, niet omdat ze meer geld verdienen maar omdat ze meer worden belast. En dus pleit ik ervoor dat iemand, en de minister van Financiën en Begroting is daar bij uitstek de persoon voor, de effecten van die federale beslissingen op Vlaams niveau bekijkt. Dit moet niet worden overgelaten aan de vakminister, die het al dan niet belijft om daarop te anticiperen.

Voorzitter, toen u nog in de commissie Financiën van de Kamer zat, hadden de fiscale maatregelen die toen werden genomen, ook effect. Toen zat het hele luik van de sociale huisvesting ook nog op dat niveau. Men kon daar dan ook gemakkelijk op inspelen. Nu zijn we afhankelijk van de fiscale beslissingen op een ander niveau. Daarom vraag ik u om dit over alle domeinen in het oog te houden en dit niet alleen over te laten aan de vakministers. Nu moet u nagaan wat het andere niveau doet en wat de eventuele effecten daarvan zijn op de subsidies en toelagen van de Vlaamse Regering. De inkomensgrenzen moeten dan eventueel worden bijgestuurd. Ik vraag dat u dat als minister in de hand zou nemen. U moet ervoor zorgen dat de onrust bij sommige mensen die vrezen hun studietoelage te verliezen, wordt weggenomen. Dat moet u niet overlaten aan de vakminister van Onderwijs of aan een andere vakminister wanneer het een andere bevoegdheid betreft. Dat is mijn pleidooi.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Smaers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse fiscale codex - 2160 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Voorzitter, in een mededeling van minister Muyters aan de Vlaamse Regering van 27 maart 2012 staat te lezen dat hij meer en sneller werk wil maken van de Vlaamse fiscale codex. De minister heeft de beleidsraad van het beleidsdomein Financiën en Begroting op 27 maart 2012 gevraagd de voorbereidingen aan te vatten om op middellange termijn tot een Vlaamse fiscale codex te komen.

We vinden de ambitie en de doelstelling in verband met de Vlaamse fiscale codex ook terug in de beleidsnota die de minister bij de aanvang van de legislatuur heeft ingediend. Heel korte passages zijn ook terug te vinden in de beleidsbrieven van de voorgaande jaren.

Volgens de beleidsnota heeft de Vlaamse fiscale codex onder meer tot doel alle regelgeving in verband met de door het agentschap Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) geïnde belastingen in een codex onder te brengen. Het gaat dan om de procedureregels en niet om de inhoudelijke materie.

Ik wil toch even de beleidsnota citeren: “Het opstellen van een Vlaamse fiscale codex op het vlak van inning en invordering voor de Vlaamse belastingen moet een verregaande uniformisering en daarmee efficiëntie bewerkstelligen. Daarbij wordt in eerste instantie

vooral gedacht aan de belastingen waarvan de Vlaamse Belastingdienst de inning en invordering verzekert.” Iets verder staat dan weer het volgende te lezen: “Ik wil daarbij nog een stap verder gaan dan enkel de belastingen die verbonden zijn met mijn beleidsdomein. Ik wil namelijk ook de andere Vlaamse belastingen, onder meer milieuheffingen, en zelfs de innings- en invorderingsregels van de lokale belastingen mee betrekken in dit project. Dit mag en kan echter niet ondoordacht gebeuren zodat grondig overleg met de betrokken partners, andere Vlaamse ministers, private actoren en dergelijke, zich opdringt. Hiervoor moet de nodige tijd worden uitgetrokken.”

Dit is de ambitie die de minister aanvankelijk in zijn beleidsnota heeft verwoord. In zijn mededeling aan de Vlaamse Regering van 25 mei 2012 komt de minister echter terug op die ambitie een Vlaamse fiscale codex te ontwikkelen die niet enkel op de door VLABEL geïnde eigenlijke en oneigenlijke belastingen, maar ook op de niet door VLABEL geïnde eigenlijke Vlaamse belastingen, zoals de milieuheffingen, van toepassing is.

De minister beperkt de ambitie van de Vlaamse fiscale codex weer. Hij heeft niet langer de grote ambitie alle procedures in verband met alle Vlaamse belastingen in die codex vast te leggen.

Volgens deze laatste mededeling zou de Vlaamse fiscale codex concreet van toepassing zijn op de onroerende voorheffing, op de verkrottingsheffing voor woningen, op de leegstandsheffing voor bedrijfsruimten en de planbatenheffing, op de verkeersbelastingen en op het eurovignet. In een later stadium zal het dan mogelijk zijn het initiatief te nemen om dit toepassingsgebied uit te breiden met de regelgeving betreffende de successie- en de registratierechten.

Minister, ik wil u hierover een aantal vragen stellen. Uw ambitie in de beleidsnota is immers groter dan uw ambitie in de mededeling aan de Vlaamse Regering van mei 2012.

Waarom hebt u beslist voor de Vlaamse fiscale codex een beperkt toepassingsgebied met betrekking tot de Vlaamse belastingen te hanteren? Het uitgangspunt en de ambitie zijn steeds geweest een volledige harmonisering en vereenvoudiging van de Vlaamse fiscale procedures tot stand te brengen. Het is zelfs de bedoeling geweest de fiscale regels voor de lokale besturen hierin op te nemen.

U hebt laten weten dat de procedureregels in verband met de successie- en registratierechten in een later stadium eventueel ook in de Vlaamse fiscale codex kunnen worden opgenomen. Hoe ziet u dit concreet? Waarom worden die regels hier momenteel uitgelaten? Over welke termijn gaat het? Om welke reden worden deze belastingen niet meteen in de Vlaamse fiscale codex opgenomen?

Wanneer zal het voorbereidend werk kunnen worden afgerond? Wat is de timing met betrekking tot het ontwerp van Vlaamse fiscale codex? Wanneer mogen we in het Vlaams Parlement een eerste stand van zaken verwachten? Vanaf wanneer zal het Vlaams Parlement ook een inbreng in de opmaak van de Vlaamse fiscale codex naar voren kunnen brengen?

In uw beleidsnota 2009-2014 hebt u laten weten dat u zou laten onderzoeken of het in het licht van de ontwikkeling van een Vlaamse fiscale codex mogelijk zou zijn een unieke fiscale rekening per belastingplichtige te hanteren. Zult u dit ook effectief onderzoeken? Zo ja, past dit binnen hetzelfde kader als de reeds gestarte voorbereidingen van de Vlaamse fiscale codex? Zo nee, waarom past dit hier niet in?

Hoe verhoudt de Vlaamse fiscale codex zich tot de werkzaamheden van de studiegroep Gewestbelastingen?

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, ik wil ook een klein vraagje stellen. Ik zou namelijk willen weten wie wat zal doen. We beschikken over het Departement Financiën en Begroting en over VLABEL. Indien ik me niet vergis, bereidt VLABEL momenteel de

overheveling van de registratie-, successie- en schenkingsrechten op 1 januari 2015 voor. Dit is een zeer ambitieuze doelstelling. Wordt het werk aan de Vlaamse fiscale codex naar het departement verschoven of zal het door VLABEL of door externen worden uitgevoerd?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, we bevinden ons momenteel in een bepaalde situatie. We hebben de cluster met betrekking tot de verkeersbelastingen met succes overgenomen. We bereiden de overname van de registratie- en successierechten voor. Hier wordt al aan gewerkt. Zo lopen een aantal mensen momenteel stage bij de federale overheid om deze zaken wat beter in te studeren. Tussen deze geslaagde en deze geplande overname kunnen we wat meer op de Vlaamse fiscale codex inzetten.

Er zijn mogelijkheden om VLABEL eventueel wat ondersteuning van het departement of externe ondersteuning te bieden. Dergelijke onderwerpen worden door de beleidsraad besproken. Ik veronderstel dat dit ook het geval was toen de heer Van Mechelen nog minister was. Indien er problemen ontstaan, komen die tijdens de vergaderingen van de beleidsraad naar voren. We zullen dat dan zeker bekijken.

We willen ervoor zorgen dat niet enkel de belastingplichtigen, maar ook alle fiscaalrechtsspecialisten een geüniformiseerder en transparanter kader krijgen dat gedurende de komende jaren de basis van de Vlaamse fiscaliteit kan vormen.

In de beleidsnota ben ik effectief wat verder dan het eigen beleidsdomein gegaan. Op zich vind ik dat een goede situatie. We moeten echter vanuit de premisse vertrekken dat de andere beleidsdomeinen zelf een keuze moeten hebben. Ze moeten kunnen kiezen hierin al dan niet mee te stappen.

Het is mogelijk dat er met betrekking tot bepaalde heffingen een gegronde reden is om al dan niet in het project te stappen. We moeten hier maximaal rekening mee houden. Indien een beleidsdomein hieraan wil meewerken, lijkt het me logisch dat er bovendien in voldoende personeelscapaciteit wordt voorzien. De heer Van Mechelen heeft daarnet naar VLABEL verwezen. Indien we de milieuheffing hier ook in zouden opnemen, zouden de hiervoor bevoegde mensen mee in het bad moeten stappen. Er moet dan in voldoende personeelscapaciteit worden voorzien om dit project mee uit te werken. Die afweging laat ik liever aan de andere leden van de Vlaamse Regering over. Ik wil dit niet vanuit het beleidsdomein Financiën en Begroting opleggen.

We staan binnen mijn beleidsdomein open voor dergelijke uitbreidingen. Aangezien de uitdagingen en de workload nu al zwaar zijn, wil ik in eerste instantie de focus leggen op de fiscale bepalingen die binnen mijn eigen beleidsdomein vallen. Indien iemand anders hieraan wil meewerken en hiervoor over het nodige personeel beschikt, zullen we ons zeker bereid tonen.

Het toepassingsgebied van de Vlaamse fiscale codex is tegelijkertijd ook verruimd. Oorspronkelijk ging het over een procedurecodex. Nu is het de bedoeling er een complete codex van te maken. Die codex zal niet enkel de procedures, maar ook de materiële fiscale bepalingen met betrekking tot de belastbare grondslag, de tarieven, de vrijstellingen, de verminderingen en dergelijke bevatten. We willen het volledig spectrum aan fiscale bepalingen in de codex opnemen. Op die manier willen we onze bevoegdheden conform de Bijzondere Financieringswet maximaal toepassen. Op dit punt wordt de initiële scope van de codex dus verruimd. We kunnen dus spreken over een betere omlijning dan oorspronkelijk. Het is al doende dat we tot deze keuze zijn gekomen.

Wat uw tweede vraag betreft, dient men rekening te houden met het feit dat de Vlaamse Belastingdienst momenteel nog niet bevoegd is voor het vaststellen van de procedureregels met betrekking tot de successie- en registratierechten. Dat is pas in 2015. Die nu meenemen in de fiscale codex kan niet omdat we de procedureregels nog niet bepalen. We zijn ze aan het overnemen, we zijn ons aan het inwerken, maar nu is het noodzakelijk om eerst uit te

zoeken hoe dat loopt, welke procedureregels we verder gaan bepalen. Vandaag is het duidelijk dat dat op een weinig geautomatiseerde manier gebeurt. Misschien kunnen we enkele procedureregels veranderen tegen dat wij dat overnemen.

We zitten nog maar in het beginstadium van die overname. Er is een hele reeks fiscaalrechtelijke aspecten die nu worden onderzocht. Ik heb er deze morgen een toelichting over gehad. Het was de moeite waard om te zien wat er nog allemaal mee gebeurt.

Bovendien zijn de registratie- en de successierechten juridisch-technisch zeer moeilijke belastingen, wat maakt dat we het best eerst wat bijkomende kennis opbouwen en expertise opdoen zodat we de belastingen nadien echt met kennis van zaken kunnen integreren in de Vlaamse fiscale codex.

Gezien de omvang van het project Vlaamse fiscale codex lijkt het inbouwen van een fasering geen overbodige luxe. Het ligt dan ook voor de hand dat we ons in een eerste fase toespitsen op de Vlaamse belastingen waarvoor de Vlaamse Belastingdienst vandaag al de dienst verzorgt. Om evenwel geen beslissingen te nemen bij de opmaak van de fiscale codex die in een later stadium de integratie van de bepalingen inzake registratie en successie zouden verhinderen, zijn de leden van het projectteam nu ook mee betrokken. Dat is de goede manier van werken. Met de kennis die ze hebben en verder opbouwen, kijken ze of er geen belemmeringen zijn om later zo eenvoudig mogelijk de registratie- en successierechten mee in te sluiten.

Wat de timing betreft, streven we er in de mededeling naar om een eerste luik van de codex in werking te laten treden vanaf het aanslagjaar 2014. Dat betekent dat het goedkeuringsproces nog voor het zomerreces van 2013 moet worden opgestart. Het is uiteraard aan de commissie en het parlement om te kijken op welke termijn dat verder kan worden behandeld.

Het begrip van de unieke fiscale rekening is niet te herleiden tot één welbepaald instrument. Enkele zaken die binnen het concept unieke fiscale rekening vallen, werden reeds gerealiseerd of zijn volop in ontwikkeling. Begin dit jaar zijn we overgeschakeld op één rekeningnummer voor alle heffingen waarop de belastingplichtigen hun belastingen, beheerd door VLABEL, kunnen betalen. We hebben dus één rekeningnummer, voor verkeersbelasting, onroerende voorheffing of een andere belasting.

Het project om de elektronische verzending van aanslagbiljetten mogelijk te maken, is in volle voorbereiding en ik hoop dat we dat snel kunnen afronden. Sinds 1 januari 2011 kan VLABEL het bedrag dat hij een belastingplichtige moet teruggeven of betalen, gebruiken om het niet-betwiste deel van een fiscale schuld aan te zuiveren die dezelfde belastingplichtige nog heeft. Het is dus aftrekken of optellen ten opzichte van andere openstaande facturen waarover geen discussie is. Dat staat in artikel 52 van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2011.

Men zou binnen dit concept ook kunnen denken over een uniek aanslagbiljet per belastingplichtige per aanslagjaar. Maar dat zou belangrijke nadelen hebben. Het betekent dat een aanslagbiljet pas kan worden verstuurd op het ogenblik dat alle belastbare feiten voor een bepaalde belastingplichtige zijn gerealiseerd. Zover staan we echter nog lang niet en de verscheidenheid van de diverse heffingen en de mogelijke standstill aan inkomsten die de invoering van een dergelijk aanslagbiljet met zich mee zou brengen, zouden geen goede zaak zijn. We moeten daar dus niet naar streven.

Samengevat: er is dus één rekeningnummer voor alle belastingen. We zijn in volle voorbereiding van de elektronische verzending. De ponderatie tussen de verschillende betalingen en teruggaven kan worden gerealiseerd. We gaan niet naar een uniek aanslagbiljet omdat de nadelen ervan te groot zijn.

De samenstelling van de Vlaamse fiscale codex is vooral een procedureel project, waarbij de nadruk ligt op harmoniseren en systematiek brengen in de fiscale procedures. De

studiecommissie is meer beleidsmatig, vandaar de betrokkenheid van externen en de bespreking in zijn totaliteit, ook al in een vroege fase, in deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Minister, over een aantal zaken ga ik verder nadenken of mijn wenkbrauwen fronsen. U zegt dat de Vlaamse fiscale codex en de harmonisering moet bestaan in het samenbrengen van een aantal materiële aspecten van belastingen. Dat hebt u geantwoord op de eerste vragen. Daarmee wijkt u af van de aanvankelijke ambitie om te gaan naar een procedurele codex van alle Vlaamse belastingen. U zegt dat u gaat werken aan het samenbrengen van materiële aspecten van die belastingen, maar u beperkt het tot een aantal belastingen, zodat er dus geen echte Vlaamse codex komt, maar enkel een aantal Vlaamse belastingen, zeker als we de registratie- en successierechten eruit laten. U zegt dat we op dit moment niet anders kunnen, maar dat het vanaf 2015 in Vlaamse handen komt, en dan kunnen we er veel meer mee doen. Daarover wil ik graag verduidelijking.

Minister, u zegt dat u het materiële aspect van de belastingen die we al hebben geselecteerd mee zult nemen, maar anderzijds antwoordt u op de vraag waarom de registratie- en successierechten niet worden meegenomen, dat u daarvoor nog geen procedurebevoegdheid hebt. Het samenbrengen van de andere belastingen in de Vlaamse fiscale codex betreft blijkbaar niet de procedure, maar wel het materiële aspect.

Minister Philippe Muyters: Ik kan de procedure van de successie en de registratie niet doen. Wat willen we dus doen? Het geheel samenbrengen, zowel het procedurele als het materiële aspect, in één fiscale codex. Als ik de procedure van de registratie- en successierechten nog niet kan geven, dan zou ik daar misschien het materiële kunnen inbrengen, maar zeker niet de procedure. Dus is het toch niet volledig.

Gezien de enormiteit van het werk, willen we beginnen met de dingen die we al hebben. Laten we leren wat we nu al doen bij VLABEL om te zorgen dat we de registratie- en successierechten in 2015 op een fatsoenlijke manier kunnen overnemen en de procedures ervan kennen. Bij de opstelling van de fiscale codex bekijken we nu al dat dat mee kan worden geïntegreerd op de meest eenvoudige manier. Elke minister kan zich aansluiten, als hij heffingen heeft, om mee in dit project te stappen, maar het kan niet zijn dat VLABEL dan alles moet realiseren, want dat zal niet lukken. Wij doen het voor de belastingen die we nu al hebben. Willen anderen meedoen, dan is dat prima. Zet dan mee mensen aan het werk en dan proberen we dat mee te nemen. We doen dan wel het procedurele, maar ook het materiële.

Mevrouw Griet Smaers: Oké, minister. Dan blijft uw ambitie dus om naar de harmonisering te gaan, zoals u aanvankelijk in uw beleidsnota zei. Het is een kwestie van organisatie. U zegt dat andere beleidsdomeinen mee kunnen instappen, maar ik zou het veel beter vinden als iedereen daarin meestapt en dat het echt een Vlaamse fiscale codex wordt. Anders is het geen Vlaamse fiscale codex en gaat het over enkele belastingen die uit uw beleidsdomein komen, en geen andere. Dan is het een kwestie van afspraak en organisatie. U laat het vrijwillig aan de andere ministers en domeinen over om erin te stappen, maar eigenlijk zou u, zoals terecht in de beleidsnota weergegeven, de ambitie moeten koesteren om iedereen over de eindstreep te halen en de andere belastingen in de Vlaamse fiscale codex te brengen, want dan pas wordt het effectief een harmonisering en vereenvoudiging. Als we daar niet in slagen, weet ik niet of het een vereenvoudiging zal zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■